

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)

I-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

нають грати сучасні технічні засоби навчання та контролю знань. Доступність інтернету, що збільшується з кожним днем, роблять використання онлайн-курсів зручними за рахунок збільшення об'єму позааудиторної роботи. Тому слід і в подальшому розвивати та вдосконалювати навчання за допомогою сучасних технічних засобів. У випадку з онлайн-тестуванням наш досвід може стати у пригоді як студентам так і інтернам та іншим лікарям на етапах професійного удосконалення.

Навчання на курсі Крок – 2 допомагає студентам вдосконалити навички вирішення тестових завдань, та розвиває клінічне мислення і допомагає систематизувати теоретичний матеріал з хірургії.

Висновки:

1. Онлайн-курс Крок-2 є суттєвою допомогою студентам у підготовці до іспиту.

2. Використання коментарів пояснень до кожного тесту підвищує ефективність засвоєння матеріалу.

3. Необхідно створювати подібні онлайн-курси для підготовки курсантів та лікарів.

Література

1. Залізняк В. О. Досвід роботи кафедри акушерства та гінекології з підготовки студентів медичного факультету до ліцензійного іспиту "Крок-2. Загальна лікарська підготовка" / В. О. Залізняк, Ю. Я. Круть, А. В. Жаркіх, М. І. Павлюченко // Запорозький медичний журнал. – 2014. – № 2. – С. 124-126.

2. Психологія діяльності та навчальний менеджмент. Навч. посіб. ; За заг. ред. М. В. Артюшиної. — К.: КНЕУ, 2008. — 336 с.

3. Дистанционное обучение: опыт организации, проблемы и пути решения / В. П. Дейкало [и др.] // Вестник Витебского государственного медицинского университета. – 2013. – Т. 12, № 4. – С. 156-159.

4. Мельничук Г. М. Пошук нових методів контролю якості опрацювання матеріалу для самостійної роботи студентів / Г. М. Мельничук, О. В. Базилицька, І. Р. Костюк, Н. І. Шовкова, А. Д. Бабенко // Актуальні питання якості медичної освіти: матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 13-13 трав. 2016 р.) : у 2 т. – Тернопіль : ТДМУ, 2016. – Т. 2. С. 37.

ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ З ХІРУРГІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Никоненко А.О., Губка В.О., Гайдаржі Є.І., Головка М.Г., Грушка В.А, Перцов І.В., Подлужний О.О., Матерухін А.М., Вільданов С.Р., Матвеев С.О., Охріменко Г.І., Вільховой С.О.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Підготовка іноземних студентів, які навчаються англійською мовою, в умовах реформування системи охорони здоров'я та надання якості медичної освіти є досить актуальною. Прагнення іноземних студентів до навчання у вищих медичних навчальних закладах України залишається досить високим, тому якість їх підготовки є першочерговим і важливим завданням. Залучення іноземних студентів до навчання сприяє популяризації вітчизняних медичних ВУЗів за кордоном, що, по-перше, дозволяє зберігати високу конкурентну спроможність на ринку медичної освіти, а, по-друге, постійно підтримувати високий науково-педагогічний та матеріально-технічний рівень за допомогою фінансових залучень від надання освітніх послуг. Оптимізація якості підготовки конкурентоспроможних іноземних студентів-медиків значно покращує цей процес та збільшує пріоритетність ВНЗ для іноземних абітурієнтів, що, на наш погляд, треба постійно покладасти в перелік головних завдань розвитку медичного ВУЗу [1].

Основна частина. Основна увага в підготовці з хірургії іноземних студентів, які навчаються англійською мовою, у вищих навчальних закладах, на наш погляд, повинна приділятися самостійній роботі, але під пильним контролем викладача. Успішна реалізація цієї пропозиції неможлива без дотримання ряду вимог як до ВУЗу та професорсько-викладацького складу, так і до студентів особисто.

Підвищення якості знань студентів неможливе без отримання достатньої кількості базових знань, які студент, на наш, погляд, може засвоїти в повному обсязі переважно самостійно, в залежності від особистих здібностей до навчання. Засвоєння нових або удосконалених методів діагностики, лікування і профілактики багатьох хірургічних хвороб вимагає все більше часу, необхідного студенту для роботи з матеріалом, особливо англійською мовою. Тому

для підвищення якості засвоєння матеріалу студенту треба надавати вибір вільно обирати форму навчання, яка найбільше підходить для кожного особисто: або бібліотека, або інтернет-ресурси, або клінічні відділення та операційні, навіть просто вивчення матеріалу вдома за підручником та ін.

У зв'язку з цим розробка нових методів навчання, які б допомогли підвищити студентам якість підготовки – основний обов'язок ВУЗу та професорсько-викладацького складу. По-перше, треба постійно приділяти увагу розробці нових та удосконаленню вже існуючих методик навчання, а саме: онлайн-курсів, нових баз хірургічних тестів та клінічних завдань згідно вимог Міністерства охорони здоров'я та міжнародних клінічних протоколів, створення класів для практичної підготовки на муляжах, вдосконалення інтернет-ресурсів з надання необхідної навчальної інформації та ін. По-друге, важлива увага викладача вищого навчального медичного закладу на сучасному етапі повинна приділятися контролю рівня знань студентів [2, 3]. Удосконалення та оптимізація методів рівня контролю отриманих знань повинна бути також одним з пріоритетних напрямків розвитку ВНЗ. Основними методами контролю повинні бути тестування (тестові завдання повинні відповідати міжнародним тестовим базам, що використовуються за кордоном), модульне або підсумкове опитування за темою з вирішенням ситуаційних клінічних завдань, перевірка практичних навичок, екзаменаційні сесії з урахуванням результатів модульного та підсумкового контролю.

Висновки:

Пріоритетними формами підготовки з хірургії іноземних студентів, що навчаються англійською мовою, повинні бути онлайн-курси згідно робочої програми, оновлені бази хірургічних тестів та клінічних завдань, викорис-

тання сучасних муляжів в класах практичної підготовки, можливість відвідування операційних та обстеження хворих в хірургічних стаціонарах, використання інтернет-ресурсів з необхідною навчальною інформацією.

Об'єктивізація оцінки знань студентів повинна досягатись шляхом тестування, модульного та підсумкового опитування, вирішення ситуаційних клінічних завдань, перевірки практичних навичок та проведення екзаменаційної сесії з урахуванням результатів модульного та підсумкового контролю.

Оптимізація підготовки з хірургії іноземних студентів, які навчаються англійською мовою, сприяє усуненню наявних недоліків в навчальному процесі та його поліпшенню, підвищенню рівня підготовки випускників і пов'язану з цим пріоритетність ВНЗ для абітурієнтів з-за кордону.

Література

1. Організація самостійної роботи на хірургічних кафедрах в процесі підготовки студентів, які навчаються англійською мовою / О.С. Никоненко, А.О. Никоненко,

Є.І. Гайдаржі [та ін.] // Матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ «Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні». – Тернопіль: ТДМУ, 2017. – Том 2. – С. 101-103.

2. Оптимізація контролю рівня підготовки студентів, які навчаються англійською мовою, на клінічних (хірургічних) кафедрах / Є.І. Гайдаржі // Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти». – Тернопіль: ТДМУ, 2016. – Том 2. – С. 12-13.

3. Удосконалення практичних навичок у студентів VI курсу в контексті кредитно-модульної системи на кафедрі госпітальної хірургії / О.С. Никоненко, О.В. Губка, Д.А. Децик [та ін.] // Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Досягнення і перспективи впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах України». – Тернопіль, 2014. – С. 230-233.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПРИ ВИВЧЕННІ ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ – ЗАСОБАМИ БЛОГ-ТЕХНОЛОГІЙ

Ніженковська І.В., Головченко О.І., Бут І.О.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Вступ. Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за якої студент самостійно (без сторонньої допомоги) опрацює теоретичний матеріал, практичні питання, вирішує задачу або виконує завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, на лекціях, практичних, лабораторних та семінарських заняттях [1-3].

У сучасній системі вищої освіти підвищується вагомість компонентів самонавчання, доказом чого є зростання частки позааудиторного часу відносно аудиторного в робочих програмах. У цих умовах першочергового значення набуває проблема створення системи навчальних завдань і методики їх використання для організації самостійної роботи у вищих медичних навчальних закладах. Системний підхід до організації самостійної роботи при кількості аудиторного часу, що скорочується (30 лекційних годин і 120 годин лабораторно-практичних занять), створює умови не тільки для набуття предметних знань і вмінь, а й для розвитку пізнавально-розумових навичок, формування професійних компетенцій.

Основна частина. Завданнями курсу органічної хімії для студентів фармацевтичного факультету є: засвоєння студентами закономірностей хімічних властивостей органічних сполук у взаємозв'язку з їхньою будовою і на цій основі розуміння перебігу біохімічних процесів в біологічних системах; оволодіння основними методами синтезу органічних сполук як основної передумови для розуміння принципів створення нових біологічно активних речовин і лікарських засобів; здобуття практичних навичок, які допоможуть студентів у майбутньому засвоїти методи стандартизації та контролю якості лікарських препаратів; оцінка практичних аспектів органічної хімії, шляхів і методів використання її досягнень у фармацевтичній практиці.

Для вищої фармацевтичної освіти органічна хімія є базовою хімічною дисципліною разом із неорганічною,

аналітичною, фізичною та колоїдною хімією, а професійно орієнтованими є фармацевтична і токсикологічна хімія. До того ж, знання з органічної хімії є важливими при вивченні промислової й аптечної технології ліків, фармакогнозії, фармакології. Крім міжпредметного взаємозв'язку, слід враховувати, що до постановки цілей навчання висувається ряд вимог: відповідність цілей навчання професійним цілям; конкретність і чіткість цілей; практична спрямованість цілей; єдність цілей викладача і студента; можливість перевірки досягнення цілей.

Організація й забезпечення необхідних умов для здійснення самостійної роботи студентів з дисципліни органічна хімія є необхідним елементом підготовки майбутнього фахівця. Ефективність організації самостійної роботи студентів і, як наслідок, самостійної навчальної діяльності в цілому, багато в чому визначається методичним забезпеченням.

Саме з метою покращення знань студентів при вивченні органічної хімії самостійно, викладачами кафедри фармацевтичної, біологічної та токсикологічної хімії розпочато пошук нових методик навчання за допомогою сучасних інформаційних технологій, які на даний час є доступними кожному студенту, а саме, створення власного блогу кожним викладачем. Блог потрібно наповнити відповідною правильно підбраною теоретичною інформацією по кожній темі, що виноситься на самостійне опрацювання; при вивченні методів синтезу органічних сполук та хімічних реакцій, які відображають хімічні властивості сполук, доцільно додавати відео-практикум. Це додатково зацікавить студентів та допоможе закріпити теорію наочністю. Особливу увагу слід приділити речовинам та їх властивостям, які надалі вивчатимуться іншими дисциплінами. Після опанування теоретичного матеріалу необхідним компонентом навчання є опрацювання тестових завдань до даної теми та

<i>Мінцер О. П., Суханова О. О., Вернер О. М.</i> ЛОГІКА ВІДОБРАЖЕННЯ СИСТЕМИ ДОВІРЕНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ АКТИВНОСТІ У ПОРТФОЛІО ЛІКАРЯ.....	113
<i>Мишина М. М., Кочнева О. В.</i> ВИКОРИСТАННЯ ПІДГОТОВЧОЇ БАЗИ З МІКРОБІОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ НА ОСНОВІ ПЛАТФОРМИ USMLE ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВИШІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ	114
<i>Моргунова С.А., Скрипникова Я.С., Іванько О.Г.</i> ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ОПИТУВАННЯ СТУДЕНТІВ З МЕТОЮ МОНИТОРИНГУ ЯКОСТІ НАДАННЯ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ В ЗДМУ.....	115
<i>Нагорна Н.О., Васюк С.О., Коржова А.С., Мєдведева К.П.</i> МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.....	115
<i>Наконечна О.А., Стеценко С.О., Ткаченко А.С., Ткаченко В.Л.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ ПЛР-ЛАБОРАТОРІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ БІОХІМІЇ У МЕДИЧНИХ ВНЗ	116
<i>Никоненко А.О., Губка В.О., Головка М.Г., Грушка В.А, Гайдаржі Є.І., Матерухін А.М., Перцов І.В., Матвєєв С.О., Охріменко Г.І., Вільданов С.Р., Подлужний О.О., Вільхової С.О.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОН-ЛАЙН КУРСІВ КРОК-2 ПО ХІРУРГІЇ.....	117
<i>Никоненко А.О., Губка В.О., Гайдаржі Є.І., Головка М.Г., Грушка В.А, Перцов І.В., Подлужний О.О., Матерухін А.М., Вільданов С.Р., Матвєєв С.О., Охріменко Г.І., Вільхової С.О.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ З ХІРУРГІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	118
<i>Ніженковська І.В., Головченко О.І., Бут І.О.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПРИ ВИВЧЕННІ ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ – ЗАСОБАМИ БЛОГ- ТЕХНОЛОГІЙ.....	119
<i>Ніколаєва А.О., Федоров В.О., Кривошапка О.В., Мозгова Ю.А.</i> СУЧАСНІ НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ.....	120
<i>Нікуліна А.О., Кривуша О.Л.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГУМАНІЗАЦІЇ ТА ГУМАНІТАРИЗАЦІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПЕДІАТРІЇ СТУДЕНТАМ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	121
<i>Олещук О.М., Пида В.П., Іванків Я.І., Посохова К.А., Мосейчук І.П., Вольська А.С., Курило Х.І.</i> ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ФАРМАКОЛОГІЇ СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	121
<i>Перцева Т.О., Височина І.Л., Чухрієнко Н.Д., Гайдук О.І., Башкірова Н.С.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ЦЕНТРАЛЬНА СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ ФПО ДЗ «ДМА».....	122
<i>Перцева Т.О., Шпонька І.С., Захаров С.В., Ханюков О.О., Кравченко О.І.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ ЯК ЕТАПУ ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ ДЕРЖАВНОГО ЗАКЛАДУ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ».....	123
<i>Подолок О.О., Климаська Л.А.</i> ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ІМУНОФЕРМЕНТНОГО АНАЛІЗУ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕТАП У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ.....	125
<i>Поляк О. Б., Михалків М. М., Мосула Л. М., Криський Л. С., Кучер Т. В.</i> УПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ.....	126
<i>Попова М. А., Носко Н. О., Суханова О. О., Мироненко Н.В., Сарканич О. В., Ганинець П. П.</i> ТЕМАТИЧНІ ОНТОЛОГІЇ – ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЯДРО МЕДИЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ.....	126
<i>Привроцька І.Б., Загричук О.М., Федонюк Л.Я.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ	127
<i>Прокопченко О.Є., Кожан О.Є., Мікаєлян Г.Р., Іванченко О.З., Мельнікова О.З., Лукіна Г.М.</i> ФОРМУВАННЯ МАТРИЦІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ДИСЦИПЛІНИ «ВИЩА МАТЕМАТИКА І СТАТИСТИКА» (НАПРЯМОК ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА, ГАЛУЗЬ ЗНАТЬ 22 «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я», СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 226 «ФАРМАЦІЯ, ПРОМИСЛОВА ФАРМАЦІЯ»).....	128
<i>Ройко Н.В., Старченко І.І., Филенко Б.М., Проскурня С.А., Прилуцький О.К.</i> МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, ЯК СУЧАСНА СКЛАДОВА ВИВЧЕННЯ ПАТОМОРФОЛОГІЇ	129